

Hasbahçe Kitaplığı / 52

HASBAHÇE'DEN MÂNİLER, NİNNİLER, TEKERLEMELER

Hazırlayan
Yusuf TOPAL

Yayın Yönetmeni
Kemal ERKAN

Yayın Koordinatörü
Faruk ÇINAR

Editör
Yasin ODABAŞI

Tashih
Yasin ÖZKAN

Grafik Tasarım
Seyit BOR

Kapak Tasarım
Süleyman KÖKLÜ

İç ve Kapak Çizim
Mustafa SAĞ

Baskı ve Cilt
Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No: 54
Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
Tel.: 0212 657 88 00
Faks: 0212 657 95 88
Matbaa Sertifika No: 16384

1. Basım: İstanbul, Temmuz 2019 (2 bin adet)
ISBN: 978-605-80515-1-5

*Hasbahçe bir Camlica Basım Yayın ve
Tic. A.Ş. markasıdır.*

Alemdar Mah. Divanyolu,
İnciliçavuş Sokak No: 9A
Sultanahmet - Fatih / İSTANBUL
Tel/Faks: 0212 512 41 01
www.hasbahcekitap.com

T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 15732

© Bu eserin bütün yayın hakları Camlica
Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir.

Hazırlayan: Yusuf TOPAL

**HASBAHÇE'DEN
MÂNİLER, NİNNİLER,
TEKERLEMELER**

İÇİNDEKİLER

<i>Takdim</i>	9
<i>Mâniler</i>	11
<i>Ninniler</i>	33
<i>Tekerlemeler</i>	61
<i>Kaynaklar</i>	91

TAKDİM

Sözlü olarak aktarılan, söyleyeni belli olmadığı için halka mâl olmuş edebi metinler, Anonim Halk Edebiyatı'nı oluşturur. Mâni, ninni, tekerleme, atasözü, bilmece, destan, masal, halk hikâyesi gibi türler bu grubun içerisinde. Bu edebi türlerin yeni nesillere aktarılması, kültürün yaşamasını sağlar.

Kitabımız üç bölümden oluşuyor: Mâni, ninni, tekerleme. Eseri hazırlarken unutulmaya yüz tutmuş bu edebi hazinelerin binlerce parçası arasından; ahlâki, dini ve kültür değerlerimize uygun olduğunu düşündüklerimizi titiz bir çalışma ile seçip derledik. Bunları derlerken çocukları eğlendirip bir taraftan da düşünmeye sevk edecek, onların berrak zihinlerine fayda sağlayacağını düşündüklerimizi aldık. Çocukların görsel algılarını desteklemek amacıyla da eğlenceli görsellere yer verdik.

Bu çalışma sayesinde kaybolmaya yüz tutmuş, bugünkü nesil tarafından çoğu bilinmeyen kültür değerlerimizi yaşatmayı amaçladık. Çocukların yanı sıra yetişkinlerin de istifade edeceği bu eser, paha biçilemez kültür unsurlarını geleceğe taşıyor. Kitabın keyifle okunacağını ümit ediyor, çocuklarımızın bu eserle daha zengin bir söz ve kültür bilgisine kavuşacağına inanıyoruz.

YusuF TOPAL

MÂNILER

MÂNİ VE ÖZELLİKLERİ

Anonim Halk Edebiyatı'nın en önemli ürünlerinden biri olan mâniler, söyleyeni belli olmayan ama yaygın olarak 7'li hece ölçüsüne göre söylenen dörtlüklerdir. Mâniye, Kuzeydoğu Anadolu'da "bayatı", Urfa ve Kerkük yörelerinde "hoyrat/horyat" adı verilir.

Mâniler, söylenmesi ve akılda kalması kolay olması sebebiyle oldukça geniş bir sahaya yayılır. Bugün halkın ezberinde yaşayan ve ruhunu anlatan binlerce mâni vardır. Bunlar bir şahıs tarafından yazılmayıp, müşterek halk ruhunun heyecanlarından doğar. Mânilerde; Anadolu insanının düşünce yapısı, beğenisi, dertleri, özlemleri ve sevgileri gibi ortak kültürün sergilenişi görülür. Mâniler, bu toprakların samimiyetini, misafirperverliğini en iyi yansıtan nazım şeklidir.

Mâni Çeşitleri

1- Düz Mâni: Genel olarak, yedi heceli ve dört mısradan oluşan mânilere denir. Kafiyelemleri genellikle cinassızdır.

2- Yedekli Mâni: Dört mısralı düz mâninin sonuna, aynı uyakta başka dizeler eklenerek söylenen mânilere denir.

3- Kesik Mâni: Birinci dizenin hece sayısı 7'den az olan cinaslı mânilere denir. Kesik mânilerde anlam birimi beyit üzerinde toplanır.